

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ.**

Εισαγωγή

Τα ψάρια και τα θαλασσινά γενικότερα αποτελούν σημαντικό στοιχείο της διατροφής των Πορτογάλων. Η Πορτογαλία συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών με την υψηλότερη κατανάλωση ιχθυηρών παγκοσμίως. Μεγάλη είναι η συμβολή της κατανάλωσης μπακαλιάρου. Η Πορτογαλία είναι ελλειμματική όσον αφορά την παραγωγή και κατανάλωση ιχθυηρών και γίνονται προσπάθειες αύξησης των παραγόμενων αλιευμάτων. Παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται κατά την τελευταία δεκαετία να εκσυγχρονιστεί ο αλιευτικός στόλος και να αναπτυχθούν μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, η χώρα εξακολουθεί και παραμένει ελλειμματική.

I. Κατανάλωση Ιχθυηρών

Συνολικά, περίπου 600 χιλ. τόνοι ψαριών που καταναλώνονται στην Πορτογαλία είναι νωπά, κατεψυγμένα, ελεύθερης αλιείας και ιχθυοκαλλιέργειας. Η παραγωγή αλιευμάτων από τον αλιευτικό στόλο της χώρας ανέρχεται σε 220 χιλ. τόνους και αντιπροσωπεύουν περί το 35% της εγχώριας κατανάλωσης. Συνεπώς η χώρα εξαρτάται σε μεγάλο ποσοστό από τις εισαγωγές για να καλύψει την αυξημένη ζήτηση (το υπόλοιπο 380 χιλ. τόνων).

Το μεγαλύτερο μέρος των αλιευμάτων (60%) που καταναλώνονται ετησίως στην Πορτογαλία είναι νωπά, ενώ τα κατεψυγμένα συγκεντρώνουν σχετικά μικρό μέρος (7%) της προτίμησης των αγοραστών. Οι κονσέρβες ψαριών δεν υπερβαίνουν το 5% του συνόλου της κατανάλωσης ενώ οι υπόλοιπες διάφορες κατηγορίες επεξεργασμένων ιχθυηρών καλύπτουν το 28%.

Για να καλύψει την υψηλή εσωτερική ζήτηση η Πορτογαλία εισάγει ιχθυηρά αξίας 1,4δισ ευρώ (Πορτογαλική στατιστική υπηρεσία-INE-2014) και εμφανίζει έλλειμμα στο εξωτερικό εμπόριο ιχθυηρών ύψους 641 εκατ. ευρώ (στοιχεία 2014).

Οι Πορτογάλοι κατατάσσονται διεθνώς στην τρίτη υψηλότερη θέση μεταξύ των καταναλωτών αλιευμάτων μετά τους Ισλανδούς και τους Ιάπωνες. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα τα είδη που καταναλώνονται περισσότερο είναι ο μπακαλιάρος, οι σαρδέλες, οι γαρίδες, τα χταπόδια, ο τόνος, ο ξιφίας, τα σαυρίδια και τα λυθρίνια. Σημαντική επίσης είναι και η κατανάλωση Τσιπούρας και Λαυρακιού ως προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας.

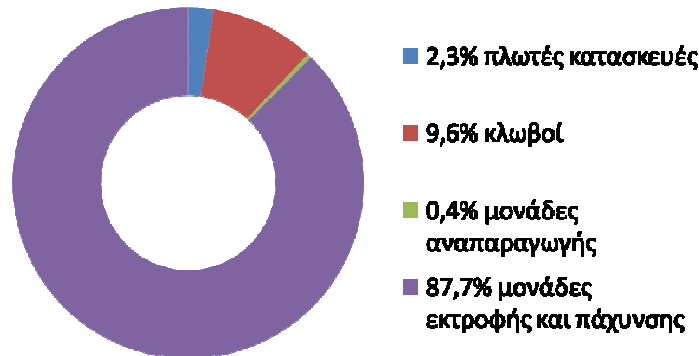
Στην Ευρώπη, «πρωταθλήτρια» αναδεικνύεται η Πορτογαλία με την μέση κατά κεφαλήν κατανάλωση αλιευμάτων να ανέρχεται σε 57 κιλά, ενώ η Ισπανία έρχεται δεύτερη σε κατανάλωση με 42,4 κιλά ψαριών ετησίως. Η Ελλάδα καταλαμβάνει την πέμπτη θέση, με ετήσια κατανάλωση με 19,6 κιλά. Ο μέσος όρος της Ε.Ε. είναι 22,9 κιλά και ο διεθνής μέσος όρος 19,2 κιλά/έτος.

Όσον αφορά τις ιδιαίτερες καταναλωτικές συνήθειες των Πορτογάλων, αξίζει να σημειωθεί η σχεδόν απαρτέγκλιτη κατανάλωση δύο πλήρων γευμάτων ημερησίως, καθώς και πολλαπλοί τρόποι παρασκευής φαγητών με βάση τα ψάρια και θαλασσινά.

II. Η πορτογαλική παραγωγή ιχθυοκαλλιέργειας. Οι γεωμορφολογικές συνθήκες των ακτών της ηπειρωτικής Πορτογαλίας αλλά και των νησιών και, κυρίως, οι θαλάσσιες συνθήκες κατά την χειμερινή περίοδο δεν ευνοούν την εγκατάσταση ωκεάνιων μονάδων υδατοκαλλιέργειας. Το 2015 λειτουργούσαν 1.504 μονάδες

υδατοκαλλιέργειας τόσο σε γλυκά όσο και σε θαλάσσια ύδατα, δηλαδή κατά 17 μονάδες λιγότερες από το 2014. Ωστόσο, από την άποψη της συνολικής έκτασης, υπήρξε μια αύξηση της τάξης του 4 % του μέσου μεγέθους των μονάδων, που ανέρχεται σε 3,28 εκτάρια ανά εγκατάσταση ιχθυοκαλλιέργειας. Αυτό οφειλόταν στην έγκριση νέων εγκαταστάσεων στην ανοιχτή θάλασσα, οι οποίες είναι μεγάλης επιφάνειας. Το 87% αποτελούσε μονάδες εκτροφής και πάχυνσης, το 9,6% κλωβούς, το 2,3% πλωτές κατασκευές και μόνο το 0,4% μονάδες αναπαραγωγής για γόνο.

Σχεδιάγραμμα 1. Οι μονάδες ιχθυοπαγωγής στην Πορτογαλία

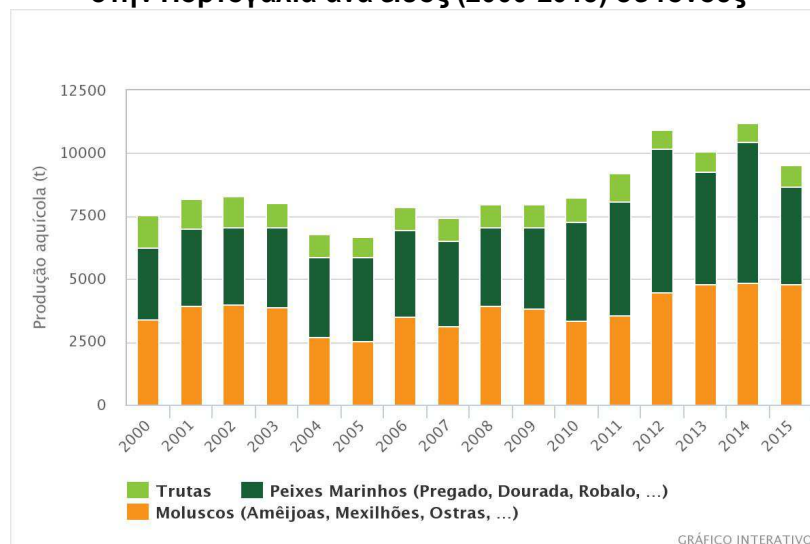

Πηγή: INE / DGRM, 2017

Οι μονάδες υδατοκαλλιέργειας εντοπίζονται κυρίως στην Περιφέρεια Κεντρικής Πορτογαλίας, καθώς και στην Περιφέρεια Algarve, στην Νότια Πορτογαλία, όπου παράγονται δίθυρα μαλάκια και κυρίως αχιβάδες.

Το 2015, η εθνική παραγωγή υδατοκαλλιέργειας αντιπροσώπευε μόνο το 5,4% των συνολικής παραγωγής αλιευμάτων, αποδεικνύοντας ότι, μέχρι σήμερα, η υδατοκαλλιέργεια στην Πορτογαλία ως οικονομική δράση δεν έχει αποτελέσει σοβαρή εναλλακτική λύση της αλιευτικής δραστηριότητας.

Σχεδιάγραμμα 2. Εξέλιξη της αξίας της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην Πορτογαλία ανά είδος (2000-2015) σε τόνους

Πηγή: Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία-INE (Trutas/ Πέστροφες, Pregado/ Καλκάνι, Dourada/Τσπούρα, Robalo/ Λαυράκι, Ameijoas/ Αχιβάδες, Mexilhoes/ Στρείδια, Ostras/Μύδια)

Η συνολική παραγωγή υδατοκαλλιέργειας ανήλθε το 2015 σε 9.561 τόνους αξίας 54,1 εκατομμυρίων ευρώ. Οι αριθμοί αυτοί απεικονίζουν μείωση κατά 14,8% σε ποσότητα και αύξηση κατά 4% σε σχέση με τις τιμές του προηγούμενου έτους. Αυτό οφείλεται σε μείωση της παραγωγής καλκανιού λόγω μη λειτουργίας κάποιων

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΛΙΣΣΑΒΩΝΑ**

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

μονάδων ιχθυοπαραγωγής προκαλώντας ανατίμηση της τιμής ανά κιλό, σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

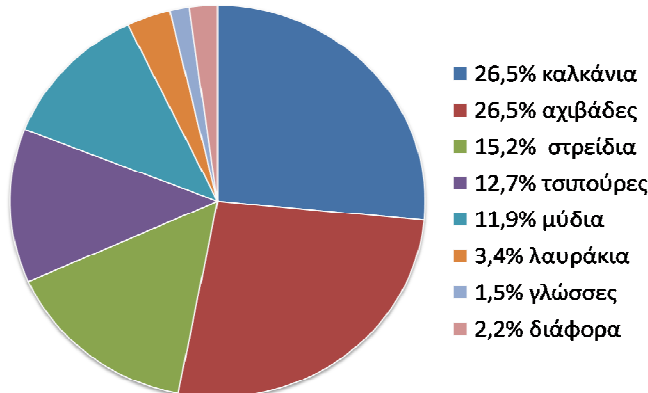
Η ιχθυοπαραγωγή στα υφάλμυρα και θαλάσσια ύδατα αποτελεί το 91% της συνολικής παραγωγής ενώ αντιπροσώπευε το 44,9% της συνολικής παραγωγής, εκ των οποίων το 87,3% αντιστοιχούσε στην παραγωγή οστρακοειδών και καλκανιού.

**Πίνακας 1. Πορτογαλική παραγωγή υδατοκαλλιέργειας
ανά είδος έως 2012 σε τόνους.**

Ύδατα εκτροφής/είδος	2008	2009	2010	2011	2012
Γλυκά Ύδατα	940	936	950	1.115	479
Ιριδίζουσα πέστροφα	930	931	949	1.113	479
Άλλα	10	5	1	2	0
Θαλάσσια και	7.047	7.057	7.063	8.051	9.839
Υφάλμυρα Ύδατα					
Καλκάνι	351	1.276	2.424	3.197	4.406
Λαυράκι	1.069	444	396	460	531
Τσιπούρα	1.635	1.383	851	828	895
Αχιβάδα	2.299	2.347	2.539	2.339	2.394
Όστρακα	1.037	944	548	864	736
Άλλα	656	663	305	363	877
ΣΥΝΟΛΟ	7.987	7.993	8.013	9.166	10.318

Πηγή: ΙΝΕ/Υπουργείο Θαλάσσης

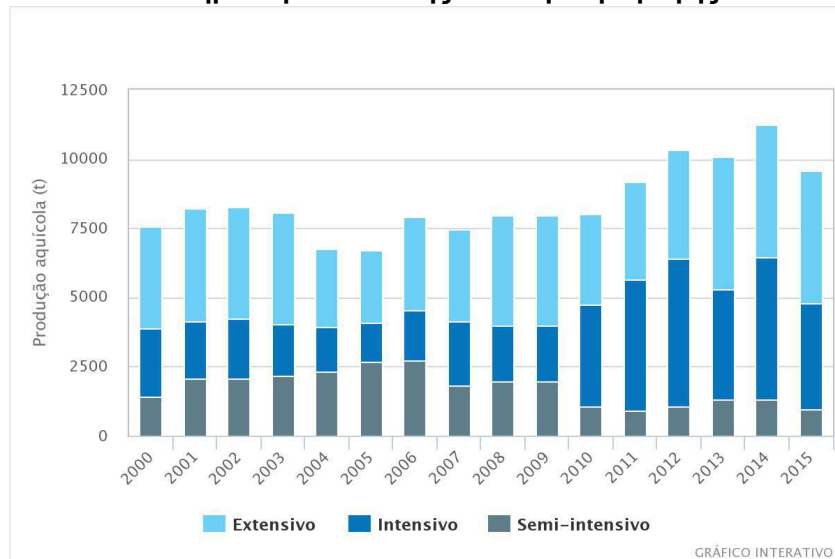
**Σχεδιάγραμμα 3. Σύνθεση παραγωγής υδατοκαλλιέργειας
σε υφάλμυρα και θαλάσσια ύδατα το 2015**

Πηγή: ΙΝΕ / DGRM, 2017

Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορά την ιχθυοπαραγωγή σε καλκάνι (26,5%) και αχιβάδες (26,5%) το 2015, ακολουθούμενα από το στρείδια (15,2%), την τσιπούρα (12,7%) τα μύδια (11,9%), το λαβράκι (3,4%) και γλώσσες (1,5%). Τα δίθυρα μαλάκια αντιπροσώπευαν το 53,6% της συνολικής παραγωγής.

Σχεδιάγραμμα 4. Εξέλιξη της υδατοκαλλιέργειας στην Πορτογαλία, ανά σύστημα εκμετάλλευσης-ένταση παραγωγής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Πορτογαλικής Στατιστικής Αρχής οι μονάδες ιχθυοπαραγωγής από άποψη παραγωγικής διαδικασίας διακρίνονται σε εκτεταμένες, εντατικές και ημιεντατικές. Η ανάλυση των δεδομένων των τελευταίων 10 έως 15 ετών δείχνει μια τάση αύξησης της παραγωγής σε εντατικό και εκτεταμένο καθεστώς. Όσον αφορά τα συστήματα εκμετάλλευσης ανά τύπο νερού, σε γλυκά ύδατα η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας, το 2015, πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά σε εντατικό καθεστώς, σύμφωνα με την τάση των τελευταίων ετών. Όσον αφορά τα υφάλμυρα και θαλάσσια ύδατα, οι μονάδες εκτεταμένης παραγωγής αποτέλεσαν το 54,9% της συνολικής θαλάσσιας παραγωγής, ακολουθούμενες από τις μονάδες εντατικής παραγωγής με 34,0%. Η παραγωγή στο ημιεντατικό καθεστώς ήταν μόλις το 11,1% επί του συνόλου της παραγωγής.

III. Η πορτογαλική πολιτική για την αναβάθμιση και ενίσχυση της υδατοκαλλιέργειας.

Η Πορτογαλική Κυβέρνηση έχει θέσει την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας ως βασική εθνική στρατηγική της θαλάσσιας οικονομίας. Το πρόγραμμα της πορτογαλικής κυβέρνησης περιλαμβάνει την ενίσχυση των πορτογαλικών υδατοκαλλιεργειών και την προώθηση αλιευμάτων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας τοπικής παραγωγής. Η Πορτογαλία αξιολογεί την αλιεία ως έναν από τους σημαντικότερους θαλάσσιους πόρους που διαθέτει, καθώς επιδιώκει την αναβάθμισή της σε ανταγωνιστική επιχειρηματική δραστηριότητα, ειδικά δεδομένης της πορτογαλικής παράδοσης σε αυτόν τον τομέα. Εξαιτίας της μείωσης αλιευμάτων, αλλά και της υψηλής εγχώριας κατανάλωσης, δίδεται ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας, με σκοπό την αύξηση και την διαφοροποίηση της τοπικής παραγωγής, όχι μόνο για εγχώρια κατανάλωση αλλά και για εξαγωγές. Μεταξύ των προγραμματικών δεσμεύσεων της πορτογαλικής κυβέρνησης συγκαταλέγονται:

- Ο καθορισμός και χαρακτηρισμός ειδικών ζωνών κατάλληλων για υδατοκαλλιέργεια
- Η απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης για την επαναλειτουργία μονάδων υδατοκαλλιέργειας μαλακίων ημιεντατικού και εκτατικού τύπου σε εκβολές ποταμών, λιμνοθάλασσες, κ.α.
- Η δημιουργία ειδικού προγράμματος για την υπεράκτια υδατοκαλλιέργεια.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΛΙΣΣΑΒΩΝΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

- Η δημιουργία κοινής πλατφόρμας για την διαχείριση πληροφοριών μονάδων υδατοκαλλιέργειας.
- Η εισαγωγή νέων ειδών υδατοκαλλιέργειας
- Η προώθηση της κατανάλωσης ειδών υδατοκαλλιέργειας που παράγονται στην Πορτογαλία
- Ανάπτυξη προϊόντων με πιστοποιητικό προέλευσης και αυξημένη προστιθέμενη αξία.
- Εφαρμογή προγραμμάτων ασφάλισης υδατοκαλλιεργειών και δημιουργία χρηματοοικονομικών εργαλείων για την ενίσχυση της χρηματοδότησης και των επενδύσεων στον κλάδο.

Γενικότερα, δίδεται σημασία στην αναβάθμιση της αλιευτικής δραστηριότητας και άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με αυτήν. Σε αυτές συγκαταλέγεται η ανάπτυξη του κλάδου μεταποίησης ιχθυηρών, με έμφαση τόσο σε παραδοσιακές δραστηριότητες, κυρίως την κονσερβοποίηση, αλλά και στην δημιουργία cluster για την μεταποίηση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, μέσω συμπράξεων τεχνολογίας και γνώσης πανεπιστημίων, εταιρειών και του κλάδου. Υπό το φως των ανωτέρω, το πρόγραμμα της νέας Κυβέρνησης περιλαμβάνει:

- Την δημιουργία εθνικού σήματος
- Την δυνατότητα ταυτόχρονης άσκησης θαλάσσιας-τουριστικής και αλιευτικής δραστηριότητας, με στόχο την βελτίωση της κερδοφορίας του στόλου
- Την ενίσχυση του ανταγωνισμού, την δημιουργία πιστωτικών γραμμών «Νέοι Αλιευτές» και «Μικρή Αλιεία», κλπ.

Σημειώνεται ότι στο Κυβερνητικό πρόγραμμα γίνεται ρητή αναφορά στην πρόθεση εμβάθυνσης των διμερών σχέσεων αλιείας με την Ισπανία (σημαντικότερος εμπορικός εταίρος που απορροφά άνω του 65% των πορτογαλικών εξαγωγών ιχθυηρών και προμηθεύει το 35% της πορτογαλικής αγοράς), την Νορβηγία (η Πορτογαλία είναι ο σημαντικότερος πελάτης παστού μπακαλιάρου της Νορβηγίας) και τον Καναδά.

Η ανάπτυξη της πορτογαλικής υδατοκαλλιέργειας συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Θάλασσα 2020, με πόρους που θα κυμανθούν σε 56 εκατ. ευρώ ετησίως για την επταετία 2014-2020.

IV. Η ελληνική παρουσία στην πορτογαλική αγορά ιχθυηρών.

Η Ελλάδα κατέχει την έβδομη θέση ως προμηθεύτρια χώρα ιχθυηρών (κεφ.03 ΣΟ) για την Πορτογαλία. (βλ. Πίνακα 2). Το 2016 οι συνολικές ελληνικές εξαγωγές ιχθυηρών στην Πορτογαλία ανήλθαν σε 42,6 εκατ. €, με μερίδιο 2% επί του συνόλου των πορτογαλικών εισαγωγών και 22% επί των ελληνικών εξαγωγών στην Πορτογαλία. Τα ιχθυηρά αποτελούν την κυριότερη κατηγορία των ελληνικών εξαγωγών στην Πορτογαλία. Οι ελληνικές εξαγωγές αφορούν κυρίως νωπή τσιπούρα και λαυράκι ιχθυοκαλλιέργειας, είδη για τα οποία η Ελλάδα είναι ο δεύτερος

μεγαλύτερος προμηθευτής, κατέχοντας το 37% της πορτογαλικής αγοράς, με κύριο και μοναδικό σχεδόν ανταγωνιστή την Ισπανία, αν και τελευταία εμφανίζονται σημαντικές ποσότητες τσιπούρας και λαυρακιού προερχόμενες από την Τουρκία. Ειδικά όσον αφορά την τσιπούρα (βλ. Πίνακα 3), η Ελλάδα κατέχει ποσοστό (σε αξία) 34% έναντι 49% της Ισπανίας με συνολική αξία εξαγωγών 21, εκατ. €. Οι ελληνικές εξαγωγές λαυρακιού (βλ. Πίνακα 4) κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα, ήτοι 15 εκατ. € έναντι 18,8 εκατ. € της Ισπανίας, αλλά με εξίσου υψηλό ποσοστό διείσδυσης της τάξης του 42% (έναντι 53,4% της Ισπανίας).

Πίνακας 2. Εισαγωγές ψαριών στην Πορτογαλία σε ευρώ (κεφ. 03 ΣΟ)

	2012	2013	2014	2015	2016
Ισπανία	520.537.143	494.258.816	541.869.516	601.532.545	622.508.332
Σουηδία	195.984.240	177.659.769	224.973.749	233.148.098	228.980.328
Ολλανδία	121.927.094	115.142.402	132.386.919	165.061.303	174.884.344
Κίνα	53.255.984	50.810.868	48.550.573	62.567.526	65.960.481
Δανία	24.726.629	44.880.420	30.609.278	48.249.159	57.380.404
Ινδία	32.446.832	28.610.012	42.925.088	41.663.105	46.561.002
Ελλάδα	29.819.872	29.324.423	28.030.037	36.122.056	42.674.854
Ρωσία	35.265.076	19.609.732	17.181.456	24.144.838	33.576.010
Μαρόκο	17.746.553	28.077.045	16.271.147	43.739.569	32.801.971
Γαλλία	21.816.010	28.557.066	26.780.993	27.254.128	31.575.230
Ν. Αφρική	19.734.205	21.776.579	22.392.244	26.268.481	27.882.530
Ναμίμπια	12.135.620	14.152.329	16.718.840	25.167.923	24.916.348
Μοζαμβίκη	7.392.483	10.115.557	16.599.578	20.216.993	24.835.791
Γερμανία	19.551.439	12.277.532	15.413.451	15.412.493	24.680.648
Βιετνάμ	28.413.201	30.171.391	26.872.440	26.766.781	24.014.823
Ην. Βασίλειο	14.290.223	13.152.229	13.845.375	17.509.157	20.953.363
Ην. Πολιτείες	39.317.108	16.222.658	12.245.217	25.200.813	18.981.449
Σενεγάλη	7.390.891	12.689.005	18.008.149	15.400.222	18.489.841

Πηγή: Eurostat

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΛΙΣΣΑΒΩΝΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Πίνακας 3. Εισαγωγές Τσιπούρας σε Πορτογαλία (κεφ. 030285 ΣΟ)

	2013		2014		2015		2016	
	τιμή	ποσοστό %	τιμή	ποσοστό %	τιμή	ποσοστό %	τιμή	ποσοστό %
Ισπανία	20.514.972	51,3%	28.133.586	60,6%	31.521.050	56,2%	29.724.513	49,0%
Ελλάδα	17.095.262	42,8%	15.826.337	34,1%	18.316.351	32,7%	21.076.745	34,8%
Τουρκία	23.677	0,1%	140.325	0,3%	3.840.833	6,8%	8.555.698	14,1%
Ολλανδία	0	0,0%	13.404	0,0%	615.493	1,1%	438.792	0,7%
Σενεγάλη	652.909	1,6%	453.508	1,0%	531.483	0,9%	590.282	1,0%
Μαυριτανία	1.007.245	2,5%	736.413	1,6%	528.839	0,9%	0	0,0%
Γαλλία	291.711	0,7%	628	0,0%	310.597	0,6%	196.350	0,3%
Μαρόκο	297.814	0,7%	599.544	1,3%	272.651	0,5%	5.324	0,0%
Ιταλία	28.346	0,1%	27.957	0,1%	112.882	0,2%	47.985	0,1%
Σουηδία	0	0,0%	189.074	0,4%	20.999	0,0%	1.020	0,0%
Ουγγαρία	0	0,0%	0	0,0%	10.530	0,0%	0	0,0%
Εσθονία	0	0,0%	2.201	0,0%	123	0,0%	10.273	0,0%
Μοζαμβίκη	21.254	0,1%	21.156	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Κροατία	53.437	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Ην. Βασίλειο	0	0,0%	319.000	0,7%	0	0,0%	0	0,0%
ΣΥΝΟΛΟ	39.986.627	100,0%	46.463.133	100,0%	56.081.831	100,0%	60.646.982	100,0%

Ο κυριότερος εισαγωγέας τσιπούρας στην Πορτογαλία είναι η Ισπανία με ποσοστό 49%. Ακολουθεί η Ελλάδα με ποσοστό 34,8% και συνολική αξία εξαγωγών 21.076.745 €. Σημειώνεται ότι τα τελευταία 2 έτη εισέρχεται δυναμικά και η Τουρκία στις Πορτογαλικές εισαγωγές τσιπούρας με μερίδιο 14,1% το 2016, συγκριτικά με το 0,1% επί των συνολικών εισαγωγών τσιπούρας στη Πορτογαλία που κατείχε το 2013.

Πίνακας 4. Εισαγωγές Λαυρακιού σε Πορτογαλία (κεφ. 03028410 ΣΟ)

	2013		2014		2015		2016	
	τιμή	ποσοστό %	τιμή	ποσοστό %	τιμή	ποσοστό %	τιμή	ποσοστό %
Ισπανία	10.133.690	51,5%	14.370.972	67,3%	16.084.279	57,4%	18.863.942	53,4%
Ελλάδα	8.749.587	44,5%	6.667.790	31,2%	11.154.978	39,8%	15.046.235	42,6%
Τουρκία	10.350	0,1%	116.243	0,5%	386.521	1,4%	427.541	1,2%
Γαλλία	224.466	1,1%	613	0,0%	358.147	1,3%	999.578	2,8%
ΣΥΝΟΛΟ	19.679.895	100,0%	21.344.657	100,0%	28.006.569	100,0%	35.347.019	100,0%

Πηγή: Eurostat

Οι ελληνικές εξαγωγές στο λαυράκι κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα, ήτοι 15.046.235 €, αλλά με εξίσου υψηλό ποσοστό διείσδυσης της τάξης του 42,6% (έναντι 53,4% της Ισπανίας) για το 2016. Άλλες χώρες από τις οποίες εισάγεται Λαυράκι στην Πορτογαλία είναι η Γαλλία με 2,8% και η Τουρκία με 1,2% επί του συνόλου των εισαγωγών.

V. Σημεία Πώλησης και Διανομής Αλιευμάτων

Η πλειονότητα των Πορτογάλων καταναλωτών προμηθεύεται φρέσκα ψάρια από τα hypermarkets και supermarkets, ενώ η τάση είναι αυξητική ακολουθώντας τη γενικότερη τάση αύξησης των πωλήσεων τροφίμων στις μεγάλες επιφάνειες έναντι των συνοικιακών παραδοσιακών αγορών. Σημειώνουμε ότι τα ειδικευμένα καταστήματα πώλησης ψαριών (ιχθυοπωλεία) σπανίζουν.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις υπευθύνων του τομέα ιχθυηρών των σημαντικότερων αλυσίδων πώλησης τροφίμων παρατηρείται διαφοροποίηση ανάλογα με τις μέρες και τον τόπο κατοικίας των καταναλωτών. Έτσι στις αγροτικές περιοχές είναι υψηλότερα τα ποσοστά αγοράς ιχθυηρών σε λαϊκές αγορές έναντι των αστικών περιοχών, οι κάτοικοι των οποίων προμηθεύονται περισσότερο ιχθυηρά σε μεγαλύτερα καταστήματα. Κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου παρατηρείται επίσης αύξηση των αγορών ιχθυηρών σε λαϊκές αγορές.

Στα τμήματα των λαϊκών αγορών που πωλούνται ψάρια, υπάρχει μεγαλύτερη ποικιλία προϊόντων και υπερισχύουν τα ιχθυηρά που προέρχονται από ελεύθερη αλιεία. Αντίθετα στα μεγάλα καταστήματα το μεγαλύτερο μέρος των προσφερόμενων προϊόντων αποτελούν προϊόν ιχθυοκαλλιέργειας.

Στον κατωτέρω πίνακα παρατίθενται οι τιμές (Δεκέμβριος 2017) για τις τσιπούρες και λαβράκια ιχθυοκαλλιέργειας στις 3 μεγάλες αλυσίδες υπεραγωγών (Pingo Doce, Jumbo, Continente).

Είδος	Τιμή ανά κιλό	Προέλευση	Βάρος
Τσιπούρα ιχθυοκαλλιέργειας	5.98 €	Ελλάδα/Ισπανία	350 gr
	7.98 €	Ελλάδα/Ισπανία	1000 gr
	5,45 €	Τουρκία	400 gr
Λαβράκι ιχθυοκαλλιέργειας	5.99 €	Ελλάδα/Ισπανία	400/700 gr
	6.99 €	Ελλάδα/Ισπανία	800 gr
	5,45 €	Τουρκία	400/700 gr

Συμπεράσματα

Η Πορτογαλία αποτελεί την χώρα της Ευρώπης με την υψηλότερη κατά κεφαλήν κατανάλωση αλιευμάτων (57 κιλά το άτομο/έτος). Είναι ελλειμματική όσον αφορά τις ανάγκες της εγχώριας αγοράς και εισάγει περί τις 400 χιλ. τόνους αλιευμάτων το χρόνο. Η κατανάλωση προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας είναι διαδεδομένη στη χώρα και για τον λόγο αυτό καταβάλλονται προσπάθειες ανάπτυξης εγχώριας παραγωγής. Η πορτογαλική στρατηγική για την υδατοκαλλιέργεια αποτελεί παράγοντα που θα πρέπει να λάβουν υπόψη οι ελληνικές ιχθυοκαλλιέργειες, δεδομένου ότι η Πορτογαλία συγκαταλέγεται στους σημαντικότερους πελάτες αυτών, αλλά και στις χώρες με την υψηλότερη κατά κεφαλήν κατανάλωση ψαριού παγκοσμίως. Σήμερα, οι ελληνικές ιχθυοκαλλιέργειες κατέχουν σχεδόν το ήμισυ της πορτογαλικής αγοράς τσιπούρας-λαυρακιού. Ωστόσο, εν όψει ανωτέρω πολιτικής ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειας της Πορτογαλίας, οι ελληνικές ιχθυοκαλλιέργειες θα πρέπει να προετοιμασθούν για μεγαλύτερο ανταγωνισμό από τα πορτογαλικά προϊόντα (τσιπούρα και λαυράκι), κυρίως στην αγορά της Πορτογαλίας. Επίσης έντονος εμφανίζεται και ο ανταγωνισμός από προϊόντα ιχθυοπαραγωγής τουρκικής προέλευσης.

Λισσαβώνα, Δεκέμβριος 2017
Σύνταξη: Σπυρίδων Δάκογλου
Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΛΙΣΣΑΒΩΝΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΩΝ – ΔΙΑΝΟΜΕΩΝ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΣΕ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Company name	Email	Website
A. Mendes Torrado & Carvalho, Lda.	geral@amtorrado.com	http://www.amtorrado.com/
Abrancongelados - Produtos Alimentares, Lda	geral@abrancongelados.com	http://www.abrancongelados.com
Afonso e Filhos	afonso@afonsoefilhos.com	www.afonsoefilhos.com
Algarfresco - Indústria Transformadora da Pesca, Lda.	geral@algarfresco.pt	http://www.algarfresco.pt/
António F. & Ferreira, Lda. (Euromar)	euomar@euomar.pt	http://www.euomar.pt/
António Ramos & Costa, Lda.	geral@aramoscosta.com	http://aramoscosta.com/
António Viegas Guerreiro, Lda.	peixeazul@avguerreiro.pt	http://avguerreiro.pt/
Artesanalpesca, CRL.	geral@artesanalpesca.pt	http://www.artesanalpesca.pt/
Atlantik Fish, Lda.	andre@limacambrita.pt	http://www.atlantikfish.com/
Biofrescos, Lda. ***	biofrescos@biofrescos.pt	http://www.biofrescos.com/
Brasmar	geral@brasmar.com	http://www.brasmar.com/
Caluze - Comércio de Pescado, Lda	geral@caluze.pt	http://www.caluze.pt/
Castelmar	geral@castelmar.pt	www.castelmar.pt
Distribuição de Congelados Calheiros de Carvalho, Lda.	cafil@calheiroscf.com	http://www.calheiroscf.com/
Esporgellda	geral@esporgel.com	http://www.esporgellda.com
Farinha (irmãos) & Martins, Lda. (εισαγωγέας)	farinhaeirmaos@sapo.pt	
Francismar	geral@francismar.pt	http://www.francismar.pt
Friguarda - Produtos Congelados, Lda.	comercial@friguarda.pt	http://www.friguarda.pt/
Frineiva - Comércio de Produtos Alimentares, Lda	frineiva@sapo.pt	http://www.frineiva.pt
Gelpeixe-Alimentos Congelados, SA	info@gelpeixe.pt	www.gelpeixe.pt
Gelsítio - Produtos Alimentares Congelados, S. A.	gelsitio@gelsitio.pt	http://www.gelsitio.pt/
Gialmar - Produtos Alimentares, S.A.	gialmar@mail.telepac.pt	http://www.gialmar.com/
Ibertejo	geral@ibertejo.com	http://www.ibertejo.com/
Ilhamar - Produtos Alimentares, S. A.	http://www.ilhamar.com/contactos.html	http://www.ilhamar.com/
Interguadiana - Comércio de Produtos Congelados, Lda	escritorio@interguadiana.com	http://www.interguadiana.com
Isidro da E. Martins, Lda.	isidropaula@gmail.com	http://www.isidromartins.com/
Jesus&Curto	jesus.curto@sapo.pt	
Lactifoz	geral@lactifoz.pt	http://www.lactifoz.pt
Libargel - Alimentos Congelados, Lda	geral@libargel.pt	http://www.libargel.pt
Luís Silvério e Filhos, S. A. ***	geral@luissilveriofilhos.pt	http://www.luissilveriofilhos.pt/
Macro Frio	macro.frio@macro-frio.pt	www.macro-frio.pt
Mafripeixe	http://www.mafripeixe.pt/#!contactos/c8gg	http://www.mafripeixe.pt/
Manuel Barosa, Lda	info@barosa.com	http://www.barosa.com
Mariscos Barrosinho, Lda. (μόνο)	geral@mariscos-barrosinho.pt	http://www.mariscos-

θαλασσινά)		barrosinho.pt/
Mofarpeixe - Comércio de Peixe, Lda.	mail@mofarpeixe.com	http://www.mofarpeixe.pt/
Mundimariscos - Impo. e Expor., Lda.	mundimariscos@gmail.com	
Nigel - Congeladora José Nicolau, Lda. (εισαγ.)	nigel.peniche@nigel.pt	http://www.nigel.pt/
Nutrifresco - Comércio e Indústria de Pescado, Lda ***	geral@nutrifresco.pt	http://www.nutrifresco.pt/
Osfama	geral@osfama.com	http://osfama.com/
Pereira & Ribeiro, Lda	geral@pereiraribeiro.pt	http://www.pereiraribeiro.pt
Pescanova (Portugal)-Produtos Alimentares, Lda (Pescanova Hellas Ltd)	geral@pescanova.pt, jpedro@pescanova.pt georgopoulos@pescanova.gr	www.pescanova.pt www.pescanova.gr
Quinta Frio-Internacional, Lda	quinta.friolda@oninet.pt	www.quintafrio.com
Quadrigel - Comércio de Produtos Congelados, Lda.	quadrigel@mail.telapac.pt	http://quadrigelcongelados.pai.pt/
Rocha & Jorge, Lda.	rocha.jorge.lda@mail.telepac.pt	http://www.rochajorge.pt/
Sociedade Luso Espanhola de Pescado, Lda.	luso-espanhola.peniche@gmail.com	

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΦΟΡΕΩΝ

Επωνυμία	E-mail	Website
APA -ASSOCIAÇÃO DE AQUACULTORES DE PORTUGAL	<i>Σύνδεσμος Ιχθυοκαλλιεργητών Πορτογαλίας</i> retariogeral.apa@gmail.com	
DGRM– Direcção Geral de Recursos Naturais, Segurança e Serviços Marítimos	<i>Γενική Δ/ση Θαλάσσιων Φυσικών Πόρων & Ασφάλειας</i>	.www.dgrm.mm.gov.pt